ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (piata komora)

z 29. novembra 2005 *

Vo veci T-52/02,

Société nouvelle des couleurs zinciques SA (SNCZ), so sídlom v Bouchain (Francúzsko), v zastúpení: R. Saint-Esteben a H. Calvet, advokáti, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobca,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: pôvodne F. Castillo de la Torre a F. Lelievre, neskôr F. Castillo de la Torre a O. Beynet, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie článku 3 rozhodnutia Komisie 2003/437/ES z 11. decembra 2001 týkajúceho sa konania podľa článku 81 Zmluvy ES a článku 53

* Jazyk konania: francúzština.

Dohody EHP (vec COMP/E-1/37.027 — Fosfát zinku) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EÚ L 153, 2003, s. 1) alebo subsidiárne návrh na zníženie sumy pokuty uloženej žalobcovi,

SÚD PRVÉHO STUPŇA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV
(piata komora),

v zložení: predsedníčka komory P. Lindh, sudcovia R. García-Valdecasas a J. D. Cooke,

tajomník: J. Plingers, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 2. júla 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

Skutkový stav

1 Société nouvelle des couleurs zinciques SA (ďalej len „žalobca" alebo „SNCZ") je francúzsky podnik, ktorý vyrába fosfát zinku a chrómany zinku, stroncium a báryum. Všetky tieto výrobky sú minerálne antikorózne pigmenty, ktoré sa používajú vo farbiarskom a náterovom priemysle. Roku 2000 bol obrat SNCZ na celosvetovej úrovni 17,08 milióna eur.

2 Aj keď sa chemické vzorce môžu jemne odlišovať, ortofosfáty zinku predstavujú homogénny chemický výrobok označený druhovým názvom „fosfát zinku". Fosfát zinku získaný z oxidu zinočnatého a kyseliny fosforečnej sa bežne používa ako minerálny antikorózny pigment vo farbiarskom priemysle. Na trh sa uvádza buď ako štandardný fosfát zinku, alebo ako modifikovaný alebo „aktivovaný" fosfát zinku.

3 Roku 2001 ovládalo najväčšiu časť svetového trhu s fosfátom zinku týchto päť európskych výrobcov: Dr. Hans Heubach GmbH & Co. KG (ďalej len „Heubach"), James M. Brown Ltd (ďalej len „James Brown"), SNCZ, Trident Alloys Ltd (ďalej len „Trident") (predtým Britannia Alloys and Chemicals Ltd, ďalej len „Britannia") a Union Pigments AS (predtým Waardals AS) (ďalej len „Union Pigments"). V rokoch 1994 až 1998 predstavovala hodnota trhu so štandardným fosfátom zinku približne 22 miliónov eur ročne na celosvetovej úrovni a približne 15 až 16 miliónov eur ročne na úrovni Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP). Heubach, SNCZ, Trident (predtým Britannia) a Union Pigments ovládali v EHP približne rovnaké podiely na trhu so štandardným fosfátom zinku, a to na úrovni 20 %. James Brown ovládal zreteľne menší podiel na trhu. Kupujúcimi fosfátu zinku sú veľkí výrobcovia farbív. Na trhu s farbivami dominuje niekoľko multinárodných chemických skupín.

4 V dňoch 13. a 14. mája 1998 Komisia uskutočnila simultánne a bez predchádzajúceho upozornenia šetrenia v priestoroch Heubachu, SNCZ a Tridentu podľa článku 14 ods. 2 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962, prvého nariadenia implementujúceho články 85 a 86 zmluvy (Ú. v. ES 1962, 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3). Od 13. do 15. mája 1998 uskutočnil Dozorný úrad Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO) na žiadosť Komisie podľa článku 8 ods. 3 protokolu 23 Dohody EHP simultánne a bez predchádzajúceho upozornenia šetrenia v priestoroch Union Pigments podľa článku 14 ods. 2 kapitoly II protokolu 4 Dohody medzi štátmi EZVO týkajúcej sa vytvorenia Dozorného úradu a Súdneho dvora.

5 Spoločnosti Union Pigments a Trident informovali počas správneho konania Komisiu o svojom zámere plne s ňou spolupracovať v súlade s oznámením Komisie z 18. júla 1996 o oslobodení od pokút a znížení pokút v prípadoch kartelov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 207, 1996, s. 4, ďalej len „oznámenie o spolupráci") a každá urobila vyhlásenie ku kartelu (ďalej len „vyhlásenie Union Pigments" a „vyhlásenie Tridentu").

6 Dňa 2. augusta 2000 Komisia vydala oznámenie o výhradách voči podnikom, adresátom rozhodnutia, ktoré je predmetom tejto žaloby (pozri bod 7 nižšie), vrátane žalobcu. Žalobca vo svojej odpovedi na oznámenie o výhradách z 1. decembra 2000 vyhlásil, že v podstate nespochybňuje skutkový stav, ktorý je v ňom uvedený.

7 Dňa 11. decembra 2001 Komisia vydala rozhodnutie 2003/437/ES týkajúce sa konania podľa článku 81 Zmluvy ES a článku 53 Dohody EHP (vec COMP/E-1/37.027 — Fosfát zinku) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EÚ L 153, 2003, s. 1). Rozhodnutím posudzovaným na účely tohto rozsudku je rozhodnutie, ktoré bolo dotknutým podnikom oznámené a je priložené k žalobe (ďalej len „napadnuté rozhodnutie"). Toto rozhodnutie sa v určitých aspektoch odlišuje od rozhodnutia uverejneného v *Úradnom vestníku Európskej únie.*

8 V napadnutom rozhodnutí Komisia uvádza, že od 24. marca 1994 do 13. mája 1998 existovala medzi spoločnosťami Britannia (od 15. marca 1997 Trident), Heubach, James Brown, SNCZ a Union Pigments kartel. Tento kartel sa obmedzoval na štandardný fosfát zinku. Po prvé, účastníci kartelu sa dohodli na rozdelení trhu s predajnými kvótami pre výrobcov. Po druhé, na každom stretnutí určovali cenové „stropy" alebo „odporúčané" ceny a vo všeobecnosti ich dodržiavali. Po tretie, v určitej miere dochádzalo k rozdeleniu zákazníkov.

9 Výrok napadnutého rozhodnutia znie:

„Článok 1

Britannia..., ... Heubach..., James... Brown..., [SNCZ], Trident... a [Union Pigments] porušili ustanovenia článku 81 ods. 1 Zmluvy a článku 53 ods. 1 Dohody EHP tým, že sa zúčastnili na trvajúcej dohode a/alebo na zosúladenom postupe v odvetví fosfátu zinku.

Dĺžka trvania porušenia je:

a) pokiaľ ide o... Heubach..., James... Brown..., [SNCZ] a [Union Pigments]: od 24. marca 1994 do 13. mája 1998.

...

Článok 3

Za porušenie uvedené v článku 1 sa ukladajú tieto pokuty:

a) Britannia...: 3,37 milióna eur;

b) ... Heubach...: 3,78 milióna eur;

c) James... Brown...: 940 000 eur;

d) [SNCZ]: 1,53 milióna eur;

e) Trident...: 1,98 milióna eur;

f) [Union Pigments]: 350 000 eur.

..."

10 Na výpočet výšky pokút Komisia použila metodológiu uvedenú v usmerneniach k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy ESUO (Ú. v. ES C 9, 1998, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171, ďalej len „usmernenia") a v oznámení o spolupráci.

11 Komisia na úvod stanovila „základnú čiastku", a to v závislosti od závažnosti a dĺžky trvania porušenia (pozri odôvodnenia č. 261 až 313 napadnutého rozhodnutia).

12 Pokiaľ ide o prvý faktor, usúdila, že porušenie sa musí kvalifikovať ako „veľmi závažné", a to vzhľadom na povahu predmetného správania, na jeho skutočné následky na trh s fosfátom zinku a na skutočnosť, že pokrývalo celý spoločný trh a po jeho vytvorení celý EHP (odôvodnenie č. 300 napadnutého rozhodnutia). Nezávisle od veľmi závažnej povahy porušenia Komisia vysvetlila, že vzala do úvahy obmedzenú veľkosť relevantného trhu (odôvodnenie č. 303 napadnutého rozhodnutia).

13 Komisia uplatnila „diferencovaný prístup" k dotknutým podnikom, aby na jednej strane zohľadnila ich efektívnu ekonomickú kapacitu spôsobiť konkurencii významnú ujmu a na druhej strane stanovila pokutu na úrovni zabezpečujúcej dostatočne odstrašujúci účinok (odôvodnenie č. 304 napadnutého rozhodnutia). S týmto cieľom rozdelila dotknuté podniky do dvoch kategórií v závislosti od ich „relatívneho významu na relevantnom trhu". Oprela sa pritom o obrat z predaja dotknutého výrobku dosiahnutý každým z týchto podnikov v rámci EHP počas posledného roku porušenia a zohľadnila skutočnosť, že žalobca, Britannia (od 15. marca 1997 Trident), Heubach a Union Pigments boli „hlavnými výrobcami fosfátu zinku v rámci EHP s približne rovnakými podielmi na trhu, vyššími alebo približujúcimi sa k 20 %" (odôvodnenia č. 307 a 308 napadnutého rozhodnutia). Žalobca, rovnako ako Britannia, Heubach, Trident a Union Pigments, bol zaradený do prvej kategórie („východisková suma" 3 milióny eur). James Brown, ktorého podiel na trhu bol „zreteľne menší", bol zaradený do druhej kategórie („východisková suma" 750 000 eur) (odôvodnenia č. 308 a 309 napadnutého rozhodnutia).

14 Pokiaľ ide o faktor týkajúci sa dĺžky trvania, Komisia usúdila, že porušenie, ktoré kladie za vinu žalobcovi, bolo „strednodobé", keďže trvalo od 24. marca 1994 do 13. mája 1998 (odôvodnenie č. 310 napadnutého rozhodnutia). Zvýšila preto východiskovú sumu žalobcu o 40 %, čím dospela k „základnej čiastke" 4,2 milióna eur (odôvodnenia č. 310 a 313 napadnutého rozhodnutia).

15 Komisia ďalej usúdila, že v prejednávanej veci netreba zohľadniť priťažujúce alebo poľahčujúce okolnosti (odôvodnenia č. 314 až 336 napadnutého rozhodnutia). Okrem toho zamietla tvrdenia týkajúce sa „zlého hospodárskeho kontextu", v ktorom sa uskutočnil kartel, a osobitných vlastností dotknutých podnikov (odôvodnenia č. 337 až 343 napadnutého rozhodnutia). Komisia preto vo vzťahu k žalobcovi stanovila výšku pokuty na 4,2 milióna eur „pred uplatnením oznámenia [o spolupráci]" (odôvodnenie č. 344 napadnutého rozhodnutia).

16 Komisia okrem toho pripomenula hranicu, ktorú pokuta uložená každému z dotknutých podnikov nemôže v súlade s článkom 15 ods. 2 nariadenia č. 17 prekročiť. Výška pokuty pred uplatnením oznámenia o spolupráci tak bola pre žalobcu znížená na 1,7 milióna eur a pre Union Pigments na 700 000 eur. Výška pokuty iných podnikov pred uplatnením oznámenia o spolupráci nebola týmto stropom dotknutá (odôvodnenie č. 345 napadnutého rozhodnutia).

17 Napokon Komisia priznala žalobcovi zníženie o 10 % na základe oznámenia o spolupráci vzhľadom na skutočnosť, že vo svojej odpovedi na oznámenie o výhradách vyhlásil, že v podstate nespochybňuje skutkový stav, ktorý bol v ňom uvedený (odôvodnenia č. 360, 363 a 366 napadnutého rozhodnutia). Konečná výška pokuty uloženej žalobcovi tak predstavuje 1,53 milióna eur (odôvodnenie č. 370 napadnutého rozhodnutia).

Konanie a návrhy účastníkov konania

18 Žalobou podanou do kancelárie Súdu prvého stupňa 27. februára 2002 podal žalobca návrh na začatie tohto konania.

19 Na základe správy sudcu spravodajcu rozhodol Súd prvého stupňa (piata komora) o otvorení ústnej časti konania a v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania vyzval Komisiu, aby predložila jeden dokument a odpovedala na jednu písomnú otázku. Komisia týmto žiadostiam vyhovela.

20 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky položené Súdom prvého stupňa boli vypočuté na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 2. júla 2004.

21 Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zrušil článok 3 napadnutého rozhodnutia,

— subsidiárne, znížil výšku pokuty,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

22 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zamietol žalobu,

— zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

Právny stav

23 Žalobca uvádza na podporu svojej žaloby tri dôvody. Prvý je založený na porušení článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17, druhý na porušení zásady proporcionality a tretí na porušení zásady zákazu diskriminácie.

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17

Tvrdenia účastníkov konania

24 Podľa žalobcu Komisia porušila článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 tým, že stanovila východiskovú sumu jeho pokuty na 3 milióny eur, teda 17 % jeho celosvetového obratu. Táto suma presahuje maximálnu hranicu pokút vymedzenú v tomto ustanovení.

25 Po prvé, žalobca uvádza, že takéto svojvoľné stanovenie východiskovej sumy je v rozpore s výslovným znením článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17. Toto ustanovenie dáva Komisii možnosť prekročiť prvý prah jedného milióna až po 10 % obratu, ale vonkoncom nepripúšťa metódu, ktorá spočíva v tom, že sa najprv stanoví východisková suma nad maximálnou hranicou 10 % a potom sa suma pokuty zníži, aby sa dosiahol súlad s uvedeným ustanovením. V prejednávanej veci uplatnená metóda výpočtu, ktorá spočíva v stanovení východiskovej sumy žalobcu na 3 milióny eur, teda 17 % jeho celosvetového obratu, je skrátka nezákonná.

26 Žalobca tvrdí, že Komisia prekrucuje znenie článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17, keď uvádza, že toto ustanovenie vyžaduje, aby pokuta, ktorá sa podniku nakoniec uloží, bola „znížená" v prípade, ak jej suma „presiahne" hranicu 10 % obratu. Uvedené ustanovenie totiž nepredpokladá zníženie tejto hranice na 10 %, ale výslovne počíta iba s hypotézou, keď pokuta, ktorá bola v prvej fáze stanovená pod hranicou 10 %, a to medzi 1 000 a 1 miliónom eur, sa zvýši, aby „dosiahla 10 %".

27 Žalobca spochybňuje, že rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. marca 2002, HFB a i./Komisia (T-9/99, Zb. s. II-1487), potvrdzuje tézu Komisie, podľa ktorej možno východiskovú sumu stanoviť nad hranicou 10 % obratu dotknutého podniku. V tomto rozsudku mal Súd prvého stupňa na zreteli to, že Komisia zohľadňuje „čiastkovú sumu" nad hranicou 10 % „v priebehu jej výpočtu", a nie na jeho „začiatku". Nepočítal teda s možnosťou stanoviť východiskovú sumu nad stropom 10 %. Tento výklad potvrdzuje skutočnosť, že Súd prvého stupňa vyhlásil, že iba „niektoré faktory vzaté do úvahy pri výpočte pokuty sa neodrážajú na jej konečnej sume" (rozsudok HFB a i./Komisia, už citovaný, bod 452). Podľa metódy, ktorou sa riadila Komisia, by sa pritom súhrn „faktorov" zo zásady neodrážal na konečnej sume, s jedinou výnimkou zníženia za „spoluprácu", pretože Komisia k nemu pristúpila až po tom, čo znížila čiastkovú sumu, aby dosiahla strop 10 %. Žalobca okrem toho poznamenáva, že už citovaný rozsudok HFB a i./Komisia, ako aj všetky ostatné rozsudky citované Komisiou v rámci tohto žalobného dôvodu, bol v Zbierke uverejnený iba čiastočne, keďže súd Spoločenstva nepochybne usudzoval, že neuverejnené časti predmetných rozsudkov neobsahujú zásadné otázky.

28 Po druhé, žalobca tvrdí, že spôsob, akým bola východisková suma v prejednávanej veci stanovená, porušuje článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 v tom, že vylučuje zohľadnenie faktora, ktorý sa týka dĺžky trvania porušenia, v sume uloženej pokuty. Pripomína, že toto ustanovenie Komisii ukladá, aby pri stanovení pokuty brala do úvahy „jednak závažnosť porušenia a tiež jeho trvanie". V prejednávanej veci Komisia po stanovení východiskovej sumy na 3 milióny eur, čo je veľmi vysoko nad stropom 10 %, zvýšila túto sumu o 40 %, aby zohľadnila „strednodobé" trvanie

porušenia, a tak dospela k 4,2 miliónom eur. Pritom, keďže východisková suma stanovená s ohľadom na závažnosť porušenia vysoko presahuje strop 10 % obratu, ďalšia úprava v závislosti od dĺžky trvania je úplne nemožná a je iba čisto teoretickým cvičením, ktoré vedie výlučne k predstieraniu dodržania článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17.

29 Keďže Komisia usúdila, že porušenie pripisované žalobcovi bolo strednodobé, mala tento pomerne mierniaci faktor vziať do úvahy, pretože štandardne by mu uložila vyššiu pokutu, ak by sa dopustil porušenia nielen „veľmi závažného", ale aj „dlhodobého" alebo „veľmi dlhodobého". Uloženie sankcie bez zohľadnenia dĺžky trvania porušenia je pre politiku hospodárskej súťaže „hlboko škodlivé", keďže podniky, najmä malé a stredné podniky (MSP), nemajú žiaden podnet na obmedzenie dĺžky trvania svojej účasti na karteli.

30 Pokiaľ ide o relevantnosť rozsudku HFB a i./Komisia, už citovaného v bode 27 vyššie, pri zohľadnení dĺžky trvania porušenia, žalobca predovšetkým poznamenáva, že v tomto rozsudku Súd prvého stupňa rozhodoval o námietke nezákonnosti usmernení, a teda skúmal voči nim vyjadrované kritiky všeobecného rázu. V prejednávanej veci ide naopak o overenie, či konkrétny výpočet uskutočnený špecificky v prípade žalobcu je v súlade s článkom 15 ods. 2 nariadenia č. 17. Žalobca ďalej pripomína, že Súd prvého stupňa v uvedenom rozsudku iba zvažoval hypotézu, podľa ktorej sa „niektoré faktory" vzaté do úvahy neodrážajú na konečnej pokute (bod 453). Nevyslovil sa k faktoru týkajúcemu sa dĺžky trvania. Vzhľadom na to, že tento faktor je jeden z dvoch faktorov, ktoré sú uvedené v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17, nutne sa musí zohľadniť a odráža sa na konečnej sume pokuty, inak by bola popretá celá závažnosť a potrebný účinok nariadenia č. 17 (rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. marca 2002, Dansk Rørindustri/Komisia, T-21/99, Zb. s. II-1681, bod 203).

31 Žalobca napokon kritizuje skutočnosť, že Komisia vzala do úvahy faktor týkajúci sa spolupráce po uplatnení stropu 10 %, zatiaľ čo pred uplatnením uvedeného stropu zvýšila základnú čiastku vzhľadom na dĺžku trvania porušenia. Výsledkom tohto prístupu je, že usmerneniami ustanovený faktor týkajúci sa spolupráce má priamy dosah na skutočnú pokutu, a teda podnecuje podniky, aby s Komisiou spolupracovali. Podniky naopak majú iba teoretický prospech z faktora týkajúceho sa dĺžky trvania, ktorý ustanovuje nariadenie Rady, a v dôsledku toho nie sú podnietené ukončiť porušovanie čo možno najskôr.

32 Po tretie, žalobca tvrdí, že spôsob, akým bola východisková suma stanovená, teda vysoko nad stropom 10 %, porušuje článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 v tom, že vylučuje zohľadnenie priťažujúcich a poľahčujúcich okolností v sume uloženej pokuty. Vzhľadom na judikatúru a svoje vlastné usmernenia si Komisia nemôže osvojiť metódu, ktorá robí nemožným akékoľvek efektívne zohľadnenie takých okolností, keďže tieto okolnosti prináležia k posúdeniu závažnosti porušenia, čo je kritérium ustanovené v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 (rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. júla 2001, Tate & Lyle a i./Komisia, T-202/98, T-204/98 a T-207/98, Zb. s. II-2035, bod 109).

33 Po štvrté, metóda, ktorú si Komisia osvojila pri stanovení sumy pokút, nedáva žiadnu informáciu o faktoroch, ktoré si zvolila pri stanovení východiskovej sumy. Aj keď usmernenia uvádzajú „pravdepodobnú" sumu 20 miliónov eur za veľmi závažné porušenia, Komisia mala postrehnúť neprimeraný charakter takých súm, keďže, ako v prejednávanej veci, pre všetky predmetné malé alebo stredné podniky je už toto „minimum" oveľa vyššie ako hranica 10 % ich obratu. Žalobca zdôrazňuje, že „toto absolútne zahmlievanie, veľmi neobyčajné v rámci postupu, ktorého cieľom je zabezpečiť ‚priehľadnosť a nestrannosť rozhodnutí', sa stane úplnou svojvôľou, ak okrem toho Komisii umožní neprihliadať na kritériá, ktoré jej ukladá článok 15 ods. 2".

34 Komisia sa zo svojej strany opiera najmä o judikatúru Súdu prvého stupňa vo veciach nazývaných „tepelnoizolačné vedenia" (rozsudky HFB a i./Komisia, už citovaný v bode 27 vyššie; Dansk Rørindustri/Komisia, už citovaný v bode 30 vyššie; rozsudky Súdu prvého stupňa z 20. marca 2002, Brugg Rohrsysteme/Komisia, T-15/99, Zb. s. II-1613, bod 150, a Lögstör Rör/Komisia, T-16/99, Zb. s. II-1633, bod 292) a tvrdí, že žalobca uskutočnil nesprávny výklad ustanovení článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17, a preto musí byť prvý žalobný dôvod zamietnutý.

35 Čo sa týka tvrdenia uvedeného žalobcom v jeho replike, podľa ktorého sa v usmerneniach nenachádza žiadna všeobecná informácia umožňujúca ustanoviť úroveň, akú by mala východisková suma štandardne dosiahnuť, Komisia usudzuje, že je neprípustné z dôvodu, že predstavuje nový žalobný dôvod. Toto tvrdenie nemá totiž žiaden vzťah k prípadnému porušeniu článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17, ktoré predstavuje prvý žalobný dôvod, a nemožno ho teda považovať za rozvinutie tohto žalobného dôvodu. Toto tvrdenie je v každom prípade irelevantné, keďže usmernenia poskytujú informácie, pokiaľ ide o východiskovú sumu.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

36 Žalobca tvrdí, že Komisia porušila článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 v tom, že východisková suma, ktorú použila na účely výpočtu sumy pokuty, teda 3 milióny eur predstavujúce 17 % jeho obratu, presahuje strop 10 % vymedzený v tomto ustanovení. Toto tvrdenie nemožno prijať.

37 Podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 „Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom alebo združeniam podnikov pokuty od 1 000 do 1 000 000 účtovných jednotiek alebo viac, ale nepresahujúcej 10 % obratu v predchádzajúcom obchodnom roku každého podniku, ktorý sa zúčastnil porušenia, ak buď úmyselne

alebo z nedbanlivosti... porušili článok [81 ods. 1]... zmluvy". Rovnaké ustanovenie uvádza, že „pri stanovení pokuty sa bude posudzovať jednak závažnosť porušenia a tiež jeho trvanie".

38 Článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 tým, že stanovuje, že Komisia môže uložiť pokuty vo výške nepresahujúcej 10 % obratu v predchádzajúcom obchodnom roku, vyžaduje, aby pokuta, ktorá sa nakoniec podniku uloží, bola znížená v prípade, ak jej suma presahuje 10 % obratu podniku, nezávisle od čiastkových výpočtov určených na zohľadnenie dĺžky trvania a závažnosti porušenia. Z toho plynie, že maximálna hranica 10 % vymedzená týmto ustanovením sa uplatňuje iba na konečnú sumu pokuty, ktorú Komisia ukladá (rozsudok HFB a i./Komisia, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 451; rozsudok Súdu prvého stupňa z 29. apríla 2004, Tokai Carbon a i./Komisia, T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Zb. s. II-1181, body 367 a 368).

39 V rozpore s tým, čo tvrdí žalobca, „čiastkové sumy" v zmysle judikatúry citovanej v bode 38 vyššie zahŕňajú východiskovú sumu (v tomto zmysle pozri rozsudky HFB a i./Komisia, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 450, a Dansk Rørindustri/Komisia, už citovaný v bode 30 vyššie, body 183, 184 a 205; analogicky pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 9. júla 2003, Daesang a Sewon Europe/Komisia, T-230/00, Zb. s. II-2733, bod 56).

40 Okrem toho, ak Komisia vo svojom výpočte dospela k čiastkovej sume vrátane východiskovej sumy, ktorá presahuje maximálnu hranicu 10 % obratu dotknutého podniku, nemožno podrobiť kritike skutočnosť, že niektoré faktory vzaté do úvahy

pri uvedenom výpočte sa neodrážajú na konečnej sume pokuty. To je totiž dôsledok zákazu presiahnuť maximálnu hranicu 10 % obratu dotknutého podniku, ktorý je stanovený článkom 15 ods. 2 nariadenia č. 17 (rozsudok HFB a i./Komisia, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 453). Medzi „faktormi", ktoré sa nemusia odraziť na konečnej sume pokuty, sa nachádza dĺžka trvania (rozsudky HFB a i./Komisia, už citovaný v bode 27 vyššie, body 450 až 453, a Dansk Rørindustri/Komisia, už citovaný v bode 30 vyššie, bod 251).

41 Pokiaľ ide o argumentáciu žalobcu založenú na tom, že faktor týkajúci sa spolupráce je zohľadnený po uplatnení stropu 10 %, a teda má priamy dosah na sumu pokuty, postačuje konštatovať, že tento prístup zabezpečuje, aby oznámenie o spolupráci mohlo mať plný potrebný účinok: ak by základná čiastka pred uplatnením uvedeného oznámenia vysoko prekračovala hranicu 10 % bez toho, aby sa táto hranica mohla bezprostredne uplatniť, podnet na spoluprácu s Komisiou by bol pre dotknutý podnik oveľa slabší vzhľadom na to, že konečná pokuta by za akéhokoľvek predpokladu — so spoluprácou aj bez nej — dosiahla 10 % (rozsudok Tokai Carbon a i./Komisia, už citovaný v bode 38 vyššie, body 352 až 354).

42 Čo sa týka tvrdenia žalobcu, podľa ktorého sa v usmerneniach nenachádza žiadna všeobecná informácia umožňujúca ustanoviť úroveň, akú by mala východisková suma štandardne dosiahnuť, je namieste ho zamietnuť bez toho, aby bolo nevyhnutné skúmať jeho prípustnosť (pozri bod 35 vyššie). Súd prvého stupňa usudzuje, že postačuje konštatovať, že usmernenia ustanovujú pre veľmi závažné porušenia „pravdepodobnú" sumu pokút nad 20 miliónov eur (bod 1.A., tretia zarážka, druhý pododsek). Nie je možné poskytnúť presné informácie týkajúce sa východiskových súm pri akýchkoľvek možných porušeniach. Z bodu 1.A. tretej zarážky druhého pododseku navyše jasne vyplýva, že suma pokút môže byť nižšia ako 20 miliónov eur, takže tvrdenie žalobcu, podľa ktorého tieto usmernenia nie sú zostavené pre MSP, musí byť zamietnuté. Uvedené usmernenia okrem toho Komisii umožňujú vziať do úvahy, pokiaľ to vyžadujú okolnosti, osobitnú situáciu, v ktorej sa nachádzajú MSP (rozsudok Lögstör Rör/Komisia, už citovaný v bode 34 vyššie, bod 295).

43 Z usmernení jasne vyplýva, že pokuty uložené MSP, ktoré sa zúčastnili na veľmi závažných porušeniach, môžu byť nielen nižšie ako 20 miliónov eur, ale aj môžu dosiahnuť strop 10 %, ktorý stanovuje článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17. Výhrada žalobcu, podľa ktorej v tomto ohľade neexistuje žiadna všeobecná informácia, musí byť teda zamietnutá.

44 Z toho plynie, že prvý žalobný dôvod musí byť v celosti zamietnutý.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady proporcionality

45 Žalobca na úvod poznamenáva, že pokuta, ktorá mu bola uložená, je so zohľadnením zníženia o 10 % na základe oznámenia o spolupráci najvyššou sankciou, aká mohla byť voči nemu zákonne zvolená, keďže predstavuje 9 % jeho celosvetového obratu. Komisia podľa jeho vedomosti nikdy počas 40 rokov nevydala tak prísne rozhodnutie. Uvádza, že Komisia tým porušila zásadu proporcionality.

46 Druhý žalobný dôvod sa skladá z troch častí, v ktorých žalobca postupne tvrdí, že zásada proporcionality bola porušená:

— v tom, že pokuta, ktorá mu bola uložená, je úplne neproporcionálna najmä v pomere k pokutám uloženým iným podnikom tak v aktuálnej veci, ako aj v iných nedávnych veciach,

— v tom, že Komisia pri stanovení stropu jeho pokuty zohľadnila jeho celosvetový obrat,

— v tom, že Komisia nezohľadnila pomer medzi jeho celkovým obratom a obratom, ktorý dosahoval pri predaji predmetného výrobku.

O prvej časti založenej na tom, že pokuta uložená žalobcovi je úplne neproporcionálna

— Tvrdenia účastníkov konania

47 Žalobca tvrdí, že svojvoľné stanovenie východiskovej sumy na úrovni oveľa vyššej ako je strop 10 % viedlo v prejednávanej veci k zjavne neproporcionálnej sankcii. Vysvetľuje, že vzhľadom na to, že v jeho prípade východisková suma predstavuje 17 % jeho celosvetového obratu, teda 170 % zákonného maxima, bolo uloženie maximálnej sumy pokuty „zabezpečené", pričom takú prísnosť nič nezdôvodňuje. Osobitne uvádza, že medzi sumou pokuty na jednej strane a závažnosťou porušenia, jeho veľkosťou a vlastnou zodpovednosťou na strane druhej nie je žiaden vzťah. Uložená sankcia je založená na postupe, ktorému je úplne cudzie zohľadnenie jeho konkrétnej situácie. Uvádza, že sama Komisia pripúšťa, že trvanie porušenia, ktorého sa dopustil, je „strednodobé" a v žiadnom prípade nie „dlhodobé".

48 Podľa žalobcu je uloženie maximálnej pokuty MSP v rozpore so zásadami, ktoré zaviedla judikatúra a usmernenia Komisie. Súd prvého stupňa ich potvrdil, keď uviedol, že by mohlo byť vhodné stanovené sumy vyvážiť, „najmä pokiaľ existuje značná disparita vo veľkosti podnikov, ktoré sa dopustili porušenia rovnakej povahy, a v dôsledku toho zvoliť všeobecnú východiskovú sumu podľa osobitného charakteru

každého podniku" (rozsudok Súdu prvého stupňa z 13. decembra 2001, Acerinox/Komisia, T-48/98, Zb. s. II-3859, bod 80). V už citovanom rozsudku Acerinox/Komisia Súd prvého stupňa takisto zamietol tvrdenie uvedené jedným zo žalobcov, ktoré bolo založené na jeho nízkych podieloch na trhu, z dôvodu, že zásadne treba brať do úvahy jeho „veľkosť" a „ekonomickú silu" (body 89 a 90). Súd prvého stupňa tak zdôraznil, že podstatné je brať do úvahy veľkosť podniku nezávisle od jeho podielov na trhu. V prejednávanej veci Komisia úplne opomenula zohľadniť skutočnosť, že žalobca je osobitne drobný MSP a medzi veľkosťou predmetných podnikov existuje „značná disparita".

49 Žalobca sa domnieva, že usmernenia vonkoncom nie sú zostavené pre MSP. V prípade veľmi závažných porušení napríklad ustanovujú „pravdepodobnú" pokutu nad 20 miliónov eur. Pokuta v takej výške pritom predpokladá obrat prinajmenšom 200 miliónov eur, teda jedenásťkrát vyšší ako obrat žalobcu.

50 Žalobca tvrdí, že jedným z dôsledkov svojvoľnej metódy stanovovania pokút, ktorú si Komisia osvojila, je to, že veľké podniky sú menej sankcionované ako MSP. V prvom rade usudzuje, pokiaľ ide o prejednávaný prípad, že je zjavne neproporcionálne, aby sa veľkým podnikom uložili za úplne zhodné porušenia o polovicu nižšie pokuty ako MSP. Žalobca v tomto ohľade odkazuje na tabuľku, ktorá sa nachádza v žalobe, a udáva sumu pokuty uloženej každému zo sankcionovaných podnikov. Tvrdí, že pokuta, ktorá mu bola uložená, je maximálna a predstavuje prakticky dvojnásobok pokuty uloženej Heubachu, pričom porušenia, ktoré sú im pripisované, mali úplne zhodnú závažnosť a dĺžku trvania. V tomto ohľade spresňuje, že má na mysli percento obratu, a nie absolútne sumy. V druhom rade, disproporcia je rovnako zjavná, pokiaľ sa porovná pokuta uložená žalobcovi s pokutou uloženou iným podnikom v podobných veciach. Napríklad v rozhodnutí Komisie 2001/716/ES z 18. júla 2001 týkajúcom sa konania o uplatnení článku 81 Zmluvy ES a článku 53 Dohody EHP (vec COMP.D.2 37.444 — SAS/Maersk Air a vec COMP.D.2 37.386 –

Sun-Air proti SAS a Maersk Air) (Ú. v. ES L 265, s. 15, ďalej len „rozhodnutie SAS") bola spoločnosti SAS uložená pokuta zodpovedajúca 0,79 % jej celosvetového obratu po tom, čo dosiahla zníženie o 10 % na základe oznámenia o spolupráci, teda pokuta v pomere k obratu jedenásťkrát nižšia ako pokuta uložená žalobcovi. Žalobca zdôrazňuje, že pre podnik, ktorý dosahuje celosvetový obrat okolo 5 miliárd eur, je pokuta zodpovedajúca 0,79 % jeho obratu maličkosťou, zatiaľ čo pre neho, dosahujúceho obrat 17 miliónov eur, je pokuta 1,53 milióna eur kolosálnou sankciou (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. júla 2000, Volkswagen/Komisia, T-62/98, Zb. s. II-2707, body 336 a 347).

51 Pokiaľ ide o tvrdenie Komisie, podľa ktorého sa veľkosť žalobcu vzala do úvahy, keďže východisková suma bola stanovená na 3 milióny eur, a nie na 20 miliónov eur, ako ustanovujú usmernenia, žalobca vo svojej replike odpovedá, že Komisia zavrhla posúdenie výšky pokuty v pomere k významu podniku. Komisia mala totiž na mysli iba absolútne sumy, čím poprela akýkoľvek význam odvolávania sa na obrat pri posúdení výšky pokuty pre určený podnik. Usmernenia pritom „ne[bránia] tomu, aby sa také obraty brali do úvahy pri stanovení výšky pokuty s cieľom dodržať všeobecné zásady práva Spoločenstva, a pokiaľ to okolnosti vyžadujú" (rozsudok HFB a i./Komisia, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 447). Komisia mala v prejednávanej veci brať pri stanovení výšky pokuty do úvahy obrat, aby sa vyhla porušeniu zásady proporcionality. Niektoré významné texty, ako sú nariadenie Rady (EHS) č. 4064/89 z 21. decembra 1989 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi [Ú. v. ES L 395, s. 1, korigendum Ú. v. ES L 257, 1990, s. 13; Mim. vyd. 08/001, s. 31, zmenené a doplnené nariadením Rady (ES) č. 1310/97 z 30. júna 1997, Ú. v. ES L 180, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 164] a texty upravujúce MSP preukazujú podstatný charakter kritéria obratu.

52 Čo sa týka tvrdenia Komisie, podľa ktorého jej nemožno vyčítať, že suma pokuty uloženej niektorým podnikom je v pomere k obratu vyššia ako pokuta uložená iným podnikom zapojeným do toho istého porušenia, žalobca uvádza, že predmetná

judikatúra sa uplatňuje iba na podniky, ktoré sa v pomere k faktorom týkajúcim sa „závažnosti" a „dĺžky trvania" nachádzajú v odlišnej situácii. Judikatúra naproti tomu nedáva odpoveď na otázku naznačenú v aktuálnej veci, v ktorej je sankcia uložená žalobcovi v pomere k jeho obratu približne dvakrát vyššia ako sankcia uložená Heubachu, pričom tieto dva podniky sa nachádzali v zhodnej situácii.

53 Žalobca uvádza, že porušenie zásady proporcionality je v prejednávanej veci zjavné tým skôr, že Komisia sa pri stanovení výšky pokuty dopustila chýb v posúdení. Predovšetkým nezohľadnila ani zásady, ktoré formulovala vo svojich usmerneniach, ani svoju skoršiu prax. V prvom rade, na skutočnosť, že žalobca, MSP, nemá ani právne oddelenie, sa v aktuálnej veci neprihliadlo. Žalobca v tomto ohľade pripomína, že Komisia v určitých prípadoch upustila od uloženia pokút malým podnikom, ktoré dostatočne nepoznali právo Spoločenstva a vnútroštátne právo [rozhodnutie Komisie 82/897/EHS z 15. decembra 1982 týkajúce sa konania o uplatnení článku 85 Zmluvy EHS (IV/C-30.128 Toltecs-Dorcet) (Ú. v. ES L 379, s. 19)]. S odkazom na skutočnosť, že dotknuté podniky ponechali informácie o všetkých stretnutiach v zápisníkoch, dodáva, že Komisia dostatočne nedokázala, že tieto podniky si boli skutočne vedomé nezákonného charakteru predmetných praktík.

54 V druhom rade žalobca uvádza, že Komisia vo všeobecnosti ukladá mierne pokuty, pokiaľ po prvý raz uplatňuje pravidlá hospodárskej súťaže v novom kontexte [rozhodnutie Komisie 92/521/EHS z 27. októbra 1992 týkajúce sa konania o uplatnení článku 85 Zmluvy EHS (IV/33.384 a 33.378 — distribúcia balíkov výletných služieb počas majstrovstiev sveta vo futbale 1990) (Ú. v. ES L 326, s. 31, bod 125)]. Poznamenáva, že komuniké Komisie v aktuálnej veci hovorí, že Komisia po prvý raz tak prísne zasiahla proti protiprávnym postupom, na ktorých sa zúčastnili MSP, a dochádza k záveru, že maximálna pokuta mu nemala byť uložená.

55 V treťom rade žalobca tvrdí, že Komisia nemohla zistiť existenciu výnimočnej škody spôsobenej spotrebiteľom. Žalobca sa v tomto ohľade dovoláva veľkosti trhu s fosfátom zinku, o ktorej sama Komisia rozhodla, že je „obmedzená" (odôvodnenie č. 303 napadnutého rozhodnutia), existencie substitučných výrobkov (odôvodnenie č. 45 napadnutého rozhodnutia) a veľkosti kupujúcich (odôvodnenie č. 51 napadnutého rozhodnutia).

56 Žalobca napokon pripomína, že podľa usmernení „akékoľvek ekonomické alebo finančné výhody odvodený [nadobudnuté — *neoficiálny preklad*] vinníkmi" sú významným faktorom posúdenia sumy pokuty. Komisia pritom nikdy netvrdila, že žalobca porušením dosiahol akýkoľvek zisk.

57 Komisia zo svojej strany spochybňuje argumentáciu žalobcu. Tvrdí, že pokuta, ktorú mu uložila, predstavuje 9 % obratu, ktorý dosiahol v predchádzajúcom obchodnom roku. Tvrdenie žalobcu, podľa ktorého táto pokuta je „najvyššou pokutou, aká mohla byť voči nemu zákonne zvolená", je preto chybné, keďže predstavuje menej ako 10 % jeho obratu. Okrem toho spresňuje, že — v rozpore s tým, čo tvrdí žalobca — nielen ukladala prísnejšie sankcie, ako je sankcia, ktorú udelila jemu, ale navyše viackrát znižovala pokutu uloženú podniku, aby dodržala strop 10 % [rozhodnutie Komisie 1999/60/ES z 21. októbra 1998 týkajúce sa konania o uplatnení článku 85 Zmluvy ES (IV/35.691/E-4 – Tepelnoizolačné vedenia) (Ú. v. ES L 24, 1999, s. 1, ďalej len „rozhodnutie Tepelnoizolačné vedenia"), odôvodnenie č. 176 (týkajúce sa podniku Lögstör), a rozhodnutie Komisie 2002/271/ES z 12. júla 2001 týkajúce sa konania o uplatnení článku 81 Zmluvy ES a článku 53 Dohody EHP (COMP/E-1/36.490 – Grafitové elektródy) (Ú. v. ES L 100, 2002, s. 1), odôvodnenie č. 199 (týkajúce sa podniku UCAR)]. Komisia okrem toho odmieta dôvodnosť tvrdení žalobcu týkajúcich sa neproporcionálneho charakteru pokuty.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

58 Podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 sa pri stanovení pokuty bude posudzovať trvanie a závažnosť porušenia. Proporcionálny charakter pokuty je teda potrebné posudzovať s ohľadom na súhrn okolností porušenia (rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. apríla 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia, T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, Zb. s. II-931, bod 1215).

59 V prejednávanej veci je dôležité zdôrazniť, že žalobca nepopiera, že sa účastnil na veľmi závažnom porušení v zmysle usmernení, a to od 24. marca 1994 do 13. mája 1998, teda počas viac ako štyroch rokov.

60 Navyše je nevyhnutné konštatovať, že východisková suma 3 milióny eur stanovená Komisiou je oveľa nižšia ako minimálny prah 20 miliónov eur, ktorý usmernenia štandardne ustanovujú pre tento typ porušenia (pozri bod 1.A. druhý odsek tretiu zarážku). Pokuta nakoniec uložená žalobcovi je vo výške iba 1,53 milióna eur. Súd prvého stupňa sa vzhľadom na závažnosť porušenia, jeho trvanie a na rolu žalobcu pri jeho páchaní na strane jednej a na faktory uvedené žalobcom v aktuálnej veci na strane druhej domnieva, že suma pokuty, ktorá mu bola uložená, nie je neproporcionálna.

61 Okrem toho treba zamietnuť tézu žalobcu, podľa ktorej je pokuta, ktorá mu bola uložená, neproporcionálna vzhľadom na jeho veľkosť. Predovšetkým nemožno prijať jeho tvrdenie, podľa ktorého bolo uloženie maximálnej pokuty „zabezpečené", keďže

východisková suma zodpovedala 17 % jeho celosvetového obratu. Ak by to totiž správanie žalobcu zdôvodňovalo, pokuta mohla byť výrazne znížená na základe poľahčujúcich okolností a oznámenia o spolupráci. Pokuta uložená v prejednávanej veci nepredstavuje maximálnu pokutu, akú mohla Komisia uložiť, keďže bola znížená o 10 % na základe oznámenia o spolupráci.

62 Ďalej je potrebné pripomenúť, že jednak jediný výslovný odkaz na obrat obsiahnutý v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 sa týka hornej hranice, ktorú suma pokuty nesmie presiahnuť, a jednak táto hranica sa chápe tak, že sa vzťahuje na celkový obrat (rozsudok Súdneho dvora zo 7. júna 1983, Musique diffusion française a i./Komisia, 100/80 až 103/80, Zb. s. 1825, bod 119). Pri dodržaní tejto hranice Komisia môže v zásade stanoviť pokutu na základe obratu podľa svojho výberu z hľadiska zemepisného umiestnenia a predmetných výrobkov (rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. marca 2000, Cimenteries CBR a i./Komisia, T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, Zb. s. II-491, bod 5023), bez toho, aby bola povinná sa presne pridŕžať celkového obratu alebo obratu dosiahnutého na relevantnom trhu výrobkov. Ak napokon usmernenia neustanovujú výpočet pokút v závislosti od určeného obratu, nebráni ani tomu, aby sa taký obrat bral do úvahy za podmienky, že Komisiou uskutočnený výber nie je zasiahnutý zjavnou chybou v posúdení (rozsudok Tokai Carbon a i./Komisia, už citovaný v bode 38 vyššie, bod 195).

63 V prejednávanej veci treba pripomenúť, že z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia považovala za vhodné pristúpiť k diferencovanému prístupu k podnikom, aby zohľadnila „efektívnu ekonomickú kapacitu porušovateľov spôsobiť významnú ujmu konkurencii, ako aj stanoviť pokutu na úrovni zabezpečujúcej dostatočný odstrašujúci účinok“ (odôvodnenie č. 304 napadnutého rozhodnutia). Dodáva, že bolo nevyhnutné „zohľadniť osobitnú váhu každého podniku, a teda reálny účinok jeho protiprávneho správania na hospodársku súťaž“. Na účely posúdenia týchto faktorov sa Komisia rozhodla vychádzať z obratu spočívajúceho v predajoch štandardného fosfátu zinku v EHP počas posledného roku porušovania. Uvádza, že

žalobca bol jedným z hlavných výrobcov fosfátu zinku v EHP, keďže mal podiel na trhu približne 20 %, a preto ho zaradila do prvej kategórie (odôvodnenie č. 308 napadnutého rozhodnutia). Východisková suma pokuty bola pre všetky podniky prvej kategórie stanovená na 3 milióny eur. Východisková suma spoločnosti James Brown, ktorá mala podiel na trhu približne 5 %, bola stanovená na 750 000 eur.

64 Aj keď Komisia porovnala pomerný význam dotknutých podnikov na základe obratu dosiahnutého pri predajoch fosfátu zinku v EHP, takisto sa odvolávala na trhové podiely podnikov na relevantnom trhu pri ich zatriedení do dvoch rozdielnych kategórií. Komisia totiž vypočítala podiely dotknutých podnikov na trhu tak, že sa opierala jednak o obraty dosiahnuté na relevantnom trhu, ktoré sú uvedené v tabuľke nachádzajúcej sa v odôvodnení č. 50 napadnutého rozhodnutia, a jednak o informácie obsiahnuté v spise. Dôvodnosť tohto prístupu nebola žalobcom spochybnená.

65 V analýze „efektívnej ekonomickej kapacity porušovateľov spôsobiť významnú ujmu konkurencii", ktorá zahŕňa posúdenie skutočného významu týchto podnikov na dotknutom trhu, teda ich vplyvu naň, predstavuje celkový obrat iba neúplný pohľad na veci. Nemožno totiž vylúčiť, že silný podnik s množstvom rozličných aktivít je na špecifickom trhu výrobkov prítomný iba podružne. Rovnako nemožno vylúčiť, že podnik s významným postavením na geografickom trhu mimo Spoločenstva má iba slabé postavenie na trhu Spoločenstva alebo EHP. V takých prípadoch samotná skutočnosť, že dotknutý podnik dosahuje významný celkový obrat, nevyhnutne neznamená, že vykonáva rozhodujúci vplyv na dotknutý trh. Preto Súdny dvor vo svojom rozsudku zo 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisia (C-185/95 P, Zb. s. I-8417, bod 139), zdôraznil, že hoci je pravda, že podiely na trhu, ktoré podnik ovláda, nemôžu byť rozhodujúce na dosiahnutie záveru, že podnik patrí k silnému hospodárskemu subjektu, sú naopak relevantné na účely stanovenia vplyvu, ktorý mohol vykonávať na trh (rozsudok Súdu prvého stupňa z 9. júla 2003, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients/Komisia, T-224/00,

Zb. s. II-2597, bod 193). V prejednávanej veci Komisia zohľadnila tak podiel na trhu, ako aj obrat predmetných podnikov na dotknutom trhu, čo jej umožnilo stanoviť pomerný význam každého podniku na relevantnom trhu.

66 Z toho plynie, že Komisia sa vo svojej analýze „efektívnej ekonomickej kapacity vinníkov" v zmysle bodu 1.A. štvrtého odseku usmernení nedopustila zjavnej chyby v posúdení.

67 Z porovnania obratov dosiahnutých na trhu podnikmi patriacimi do prvej kategórie, ktoré sú uvedené v tabuľke nachádzajúcej sa v odôvodnení č. 50 napadnutého rozhodnutia, okrem toho vyplýva, že právom boli tieto podniky zoskupené a uložila sa im zhodná východisková suma. Napríklad žalobca dosiahol roku 1998 obrat na predmetnom trhu v EHP 3,9 milióna eur. Heubach, Trident a Union Pigments dosiahli v uvedenom poradí obraty 3,7, 3,69 a 3,2 milióna eur. Britannia, ktorá ukončila vykonávanie akejkoľvek hospodárskej činnosti roku 1998, dosiahla roku 1996 obrat na predmetnom trhu v EHP 2,78 milióna eur.

68 Rovnako je namieste poznamenať, ako to právom uvádza žalobca, že usmernenia vo svojom bode 1.A. šiestom odseku stanovujú, že „značná" disparita medzi veľkosťou podnikov, ktoré sa dopúšťajú porušení rovnakej povahy, môže najmä zdôvodniť rozlíšenie na účely posúdenia závažnosti porušenia (v tomto zmysle pozri rozsudok Acerinox/Komisia, už citovaný v bode 48 vyššie, bod 90). Okrem toho podľa judikatúry, hoci Komisia má určitú mieru voľnej úvahy pri stanovení sumy pokút a výpočet pokuty sa nemusí riadiť prostým matematickým vzorcom (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. apríla 1995, Martinelli/Komisia, T-150/89, Zb. s. II-1165, bod 59), suma pokút musí byť prinajmenšom proporcionálna v pomere k faktorom, ktoré sa zohľadnili pri posúdení závažnosti porušenia (rozsudok Tate & Lyle a i./Komisia, už citovaný v bode 32 vyššie, bod 106). Preto pokiaľ Komisia rozdeľuje dotknuté podniky do skupín na účely stanovenia sumy pokút, určenie prahov pre každú

z takto vymedzených skupín musí byť vo vnútornom súlade a objektívne zdôvodnené (v tomto zmysle pozri rozsudky Súdu prvého stupňa z 20 marca 2002, LR AF 1998/Komisia, T-23/99, Zb. s. II-1705, bod 298, a z 19. marca 2003, CMA CGM a i./Komisia, T-213/00, Zb. s. II-913, ďalej len „rozsudok FETTCSA", bod 416).

69 Iste, v prejednávanej veci bol žalobca napriek tomu, že roku 2000 dosiahol celkový obrat 17 miliónov eur, zaradený do rovnakej skupiny ako Britannia, Heubach, Trident a Union Pigments, ktorí mali v uvedenom poradí celkový obrat približne 55,7, 71, 76 a 7 miliónov eur. Z toho však nemožno vyvodiť porušenie zásady proporcionality. Ako bolo vysvetlené v bodoch 63 a 64 vyššie, tieto odlišné podniky boli zoskupené preto, lebo mali veľmi podobné obraty na predmetnom trhu a podiely na trhu. Zoskupenie podnikov na tomto základe bolo vo vnútornom súlade a objektívne zdôvodnené. Súd prvého stupňa okrem toho usudzuje, že rozdiel veľkosti žalobcu v pomere k iným predmetným podnikom nemal taký význam, aby mal byť zaradený do odlišnej skupiny (v tomto zmysle pozri rozsudok Daesang a Sewon Europe/Komisia, už citovaný v bode 39 vyššie, body 69 až 77).

70 Pre úplnosť treba uviesť, že za okolností aktuálnej veci bol celkový obrat žalobcu dostatočne zohľadnený pri uplatnení stropu 10 %, ktorý je stanovený článkom 15 ods. 2 nariadenia č. 17. Ako je uvedené v bodoch 16 a 17 vyššie, pokuta žalobcu bola so zreteľom na dodržanie tohto stropu znížená na 1,7 milióna eur, a potom bola ešte znížená na 1,53 milióna eur za spoluprácu. Účelom stropu 10 % je vyhnúť sa tomu, aby pokuty boli neproporcionálne v pomere k významu podniku (rozsudok Musique diffusion française a i./Komisia, už citovaný v bode 62 vyššie, bod 119). Uplatnenie tejto maximálnej hranice v prejednávanej veci zabezpečilo, že pokuta uložená žalobcovi bola proporcionálna k jeho veľkosti. Suma pokuty mohla byť vzhľadom na veľmi závažný charakter porušenia a skutočnosť, že trvalo viac ako štyri roky, oveľa vyššia, ak by žalobca nebol malým podnikom a neťažil zo stropu 10 %.

71 Žalobca tvrdí, že je zjavne neproporcionálne, aby sa veľkým podnikom ukladali za zhodné porušenia pokuty o polovicu nižšie v pomere k pokutám pre MSP. Dovoláva sa skutočnosti, že s obratom 17,08 milióna eur mu bola uložená pokuta zodpovedajúca približne 9 % jeho obratu, zatiaľ čo pokuta uložená Heubachu, ktorý mal obrat 71,018 miliónov eur, zodpovedala iba 5,3 % jeho obratu.

72 Ako odpoveď na tieto tvrdenia treba predovšetkým uviesť, že Komisia uložila Heubachu pokutu 3,78 milióna eur a žalobcovi pokutu 1,53 milióna eur. Teda napriek skutočnosti, že tieto dva podniky sa účastnili na veľmi závažnom porušení počas viac ako štyroch rokov a mali obdobný význam na trhu (pozri bod 67 vyššie), pokuta Heubachu predstavuje viac ako dvojnásobok pokuty žalobcu.

73 Keďže Komisia nie je povinná uskutočňovať výpočet sumy pokuty zo súm založených na obrate dotknutých podnikov, nevyžaduje sa od nej ani to, aby v prípade, ak ukladá pokuty viacerým podnikom zapojeným do toho istého porušenia, zabezpečila, že konečné sumy pokút pre dotknuté podniky, ktoré sú výsledkom jej výpočtu, vyjadrovali akékoľvek rozlíšenie medzi nimi, čo sa týka ich celkového obratu alebo ich obratu na relevantnom trhu výrobkov (rozsudok Dansk Rørindustri/Komisia, už citovaný v bode 30 vyššie, bod 202).

74 V tomto ohľade je namieste spresniť, že článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 nevyžaduje ani to, aby v prípade, ak sa ukladajú pokuty viacerým podnikom zapojeným do toho istého porušenia, suma pokuty, ktorá je uložená podniku malej alebo strednej veľkosti, nebola v percentách obratu vyššia ako suma pokút uložených väčším podnikom. Z tohto ustanovenia totiž vyplýva, že tak pri podnikoch malej alebo strednej veľkosti, ako aj pri veľkých podnikoch sa pri stanovení sumy pokuty posudzuje závažnosť a dĺžka trvania porušenia. Pokiaľ Komisia uloží podnikom zapojeným do toho istého porušenia pokuty, ktoré sú pre každý z nich zdôvodnené

v pomere k závažnosti a dĺžke trvania porušenia, nemožno jej vyčítať, že pre niektoré z nich je suma pokuty v pomere k obratu vyššia ako pre iné podniky (rozsudok Dansk Rørindustri/Komisia, už citovaný v bode 30 vyššie, bod 203).

75 Žalobca tvrdí, že zásady zavedené Súdom prvého stupňa v rozsudku Dansk Rørindustri/Komisia, už citovanom v bode 30 vyššie, sa uplatňujú iba v prípade podnikov, ktoré sa nachádzajú v odlišnej situácii v pomere k faktorom týkajúcim sa závažnosti a dĺžky trvania porušenia. Pritom je samozrejmé, že ak sa predmetné podniky nachádzajú v odlišnej situácii, Komisia nie je povinná zabezpečiť, aby sumy pokút vyjadrovali akékoľvek rozlíšenie medzi nimi, čo sa týka ich celkového obratu alebo ich obratu na relevantnom trhu výrobkov. Uvedené zásady sa uplatnia aj vtedy, ak sú predmetné podniky v zhodnej situácii.

76 Tvrdenie žalobcu, podľa ktorého je neproporcionálny charakter uloženej pokuty zjavný, pokiaľ sa táto pokuta porovná s pokutami uloženými iným podnikov v podobných veciach, musí byť rovnako zamietnuté. Komisia nemôže byť totiž povinná stanoviť pokuty proporcionálne k obratom a s dokonalým vnútorným súladom v pomere k pokutám stanoveným v iných skorších veciach.

77 V tomto ohľade je namieste zdôrazniť, že skoršia rozhodovacia prax Komisie neslúži sama osebe ako právny rámec pokút vo veciach hospodárskej súťaže. Skutočnosť, že Komisia v minulosti uplatnila pri určitých typoch porušenia pokuty na určitej úrovni, ju nemôže zbaviť možnosti zvýšiť túto úroveň v rámci hraníc uvedených

v nariadení č. 17, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie uskutočňovania politiky hospodárskej súťaže Spoločenstva (rozsudok Musique diffusion française a i./ Komisia, už citovaný v bode 62 vyššie, bod 109, a rozsudok Tokai Carbon a i./ Komisia, už citovaný v bode 38 vyššie, bod 243).

78 Okrem toho, pokiaľ Komisia uloží podnikom zapojeným do toho istého porušenia pokuty, ktoré sú pre každý z nich zdôvodnené v pomere k závažnosti a dĺžke trvania porušenia, nemožno jej vyčítať, že pre niektoré z týchto podnikov je suma pokuty v pomere k obratu vyššia ako pre iné podniky v skorších veciach (v tomto zmysle pozri LR AF 1998/Komisia, už citovaný v bode 68 vyššie, bod 278).

79 Je potrebné dodať, že závažnosť porušení sa musí stanoviť v závislosti od početných faktorov, ako sú najmä osobitné okolnosti veci, jej kontext a odstrašujúci dosah pokút, bez toho, aby bol stanovený záväzný alebo vyčerpávajúci zoznam kritérií, ktoré treba povinne vziať do úvahy (rozsudok Súdneho dvora zo 17. júla 1997, Ferriere Nord/Komisia, C-219/95 P, Zb. s. I-4411, bod 33, a rozsudok LR AF 1998/ Komisia, už citovaný v bode 68 vyššie, bod 236). Relevantné údaje, ako sú trhy, výrobky, krajiny, podniky a dotknuté obdobia, sa pritom v každej veci líšia. Z toho plynie, že Komisia nemôže byť povinná ukladať pokuty predstavujúce rovnaký podiel obratov vo všetkých veciach, ktoré sú porovnateľné z hľadiska závažnosti (rozsudok Súdu prvého stupňa z 13. januára 2004, JCB Service/Komisia, T-67/01, Zb. s. II-49, body 187 až 189).

80 Okrem toho je namieste uviesť, že aj keď pokuta uložená Komisiou v rozhodnutí SAS, ktorého sa žalobca dovoláva (pozri bod 50 vyššie), nepredstavovala veľmi významný podiel obratu predmetného podniku, predsa len bola veľmi významná, keďže dosiahla takmer 40 miliónov eur. Naproti tomu, ak by Komisia bola povinná uložiť žalobcovi pokutu zodpovedajúcu 0,79 % jeho obratu, ako to urobila v rozhodnutí SAS, taká pokuta, ktorá by dosiahla 134 939 eur, by jasne nebola odstrašujúca.

81 Údajné chyby v posúdení uvádzané žalobcom musia byť rovnako zamietnuté.

82 V prvom rade, Komisia oprávnene neprihliadla na skutočnosť, že žalobca nemá právne oddelenie. Podľa usmernení „je potrebné brať do úvahy skutočnosť, že veľké podniky majú obyčajne právnické a ekonomické znalosti a infraštruktúru, ktorá im umožní ľahšie rozpoznať, či ich konanie predstavuje porušenie pravidiel, a byť si vedomí dôsledkov z toho plynúcich podľa zákona o hospodárskej súťaži [práva hospodárskej súťaže — *neoficiálny preklad*]" (bod 1.A., piaty odsek). Ako Komisia právom uvádza, tento odsek jej umožňuje zvýšiť pokuty veľkým podnikom, ale neukladá jej znížiť pokuty, ktoré stanovila drobným podnikom. Navyše, vzhľadom na to, že nezlučiteľnosť predmetného kartelu s pravidlami hospodárskej súťaže je výslovne potvrdená článkom 81 ods. 1 písm. a) až c) ES a je jej venovaná ustálená judikatúra, žalobca nemôže tvrdiť, že dostatočne nepoznal relevantnú právnu úpravu. Z napadnutého rozhodnutia okrem toho vyplýva, že sankcionované podniky si boli dobre vedomé nezákonnosti kartelu, ktorý smeroval k stanoveniu orientačných cien, deleniu trhu a prideľovaniu zákazníkov (odôvodnenia č. 99 až 100, 125 a 253).

83 V každom prípade, na to, aby sa porušenie pravidiel hospodárskej súťaže mohlo považovať za spáchané úmyselne, nie je nevyhnutné, aby si podnik bol vedomý porušenia týchto pravidiel, ale postačuje, že nemohol nevedieť, že cieľom jeho konania je obmedzovanie hospodárskej súťaže (rozsudky Súdu prvého stupňa zo 6. apríla 1995, Ferriere Nord/Komisia, T-143/89, Zb. s. II-917, bod 41, a zo 16. decembra 2003, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Komisia, T-5/00 a T-6/00, Zb. s. II-5761, body 396 a 397).

84 V druhom rade, je namieste zamietnuť tvrdenie žalobcu, podľa ktorého Komisia mala uložiť mierne pokuty z dôvodu, že po prvý raz tak prísne postihla protiprávne

postupy, na ktorých sa zúčastnili MSP. Komisia totiž nie je povinná zmierniť pokuty, pokiaľ po prvý raz koná v konkrétnom odvetví. Komisiu navyše nič nezaväzuje, aby zmiernila pokuty, pokiaľ dotknuté podniky patria medzi MSP. Veľkosť podniku je totiž zohľadnená stropom, ktorý stanovuje článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a ustanovenia usmernení. Okrem týchto úvah o veľkosti neexistuje žiaden dôvod, aby sa s MSP zaobchádzalo odlišne ako s ostatnými podnikmi. Skutočnosť, že podniky patria medzi MSP, ich nezbavuje povinnosti dodržiavať pravidlá hospodárskej súťaže, ako to právom tvrdí Komisia (pozri odôvodnenie č. 343 napadnutého rozhodnutia).

85 Okrem toho nemožno tvrdiť, že Komisia v prejednávanej veci konala v novom kontexte v tomto ohľade. V rozhodnutí Tepelnoizolačné vedenia už totiž uložila vysoké pokuty MSP, ktoré sa účastnili na protiprávnych postupoch.

86 V treťom rade, žalobca argumentuje skutočnosťou, že Komisia sa nedovolávala existencie výnimočnej škody spôsobenej spotrebiteľom. V tomto ohľade postačuje konštatovať, že z absencie takej výnimočnej škody nemožno vyvodiť záver, že predmetná pokuta bola neproporcionálna. Komisia okrem toho skutočnosť, že porušenie takú škodu nespôsobilo, zohľadnila nepriamo. Jednak pri stanovení východiskovej sumy na 3 milióny eur vzala do úvahy obmedzenú veľkosť relevantného trhu (odôvodnenie č. 303 napadnutého rozhodnutia). Jednak uznala, že ekonomický kontext, v ktorom došlo k porušeniu, bol ťažký najmä v tom, že zákazníci dotknutých podnikov mali veľkú kúpnu silu (odôvodnenie č. 339 napadnutého rozhodnutia).

87 Žalobca tvrdí, že Komisia sa nemohla dovolávať existencie výnimočnej škody spôsobenej spotrebiteľom vzhľadom na „existenciu substitučných výrobkov". Toto tvrdenie nemôže spochybniť záver uvedený v bode 86 vyššie. Okrem toho, keď sa

žalobca na pojednávaní odvolával na existenciu substitučných výrobkov, vysvetlil, že mal na mysli, že Komisia neurobila dostatočne podrobnú analýzu trhu a porušenie nemalo skutočný následok. V tomto ohľade je nevyhnutné konštatovať, že žalobca vo svojich písomných podaniach urobil stručnú zmienku o substitučných výrobkoch v rámci subsidiárneho tvrdenia týkajúceho sa proporcionality pokuty a osobitne absencie výnimočnej škody spôsobenej spotrebiteľom. Je jasné, že nespochybňoval následky porušenia vo všeobecnosti a nepopieral definíciu trhu.

88 V každom prípade, ako bolo rozhodnuté v rozsudku Súdu prvého stupňa z tohto dňa, Heubach/Komisia (T-64/02, Zb. s. II-5137), Komisia oprávnene dospela k záveru, že predmetné porušenie malo skutočné následky. Komisia najmä dostatočne preukázala, že dohoda o predajných kvótach, „základný kameň" kartelu (odôvodnenie č. 66 napadnutého rozhodnutia), bola úzkostlivo uskutočňovaná a — na ročnej báze — „skutočné podiely piatich výrobcov na trhu boli veľmi blízke podielom, ktoré sa im pridelili" (odôvodnenie č. 72 napadnutého rozhodnutia). Komisia navyše predložila dôkaz, že dohoda o cenách mala konkrétny dosah na trh. V tomto ohľade je namieste zdôrazniť, že podľa nestranných konštatovaní Union Pigments a Tridentu, hlavných podnikov, ktoré spolupracovali s Komisiou, mali iniciatívy týkajúce sa cien následok na cenovú hladinu na trhu. Všeobecnejšie, so zreteľom na skutočnosť, že cieľom kartelu bolo okrem iného ukončenie cenovej vojny a vyčítané postupy sa uplatňovali počas viac ako štyroch rokov, Súd prvého stupňa usudzuje, že dotknutým podnikom sa v podstate podarilo túto cenovú vojnu ukončiť, a teda upravili svoje ceny, aby dosiahli vyššiu cenovú hladinu transakcií, ako by bola cenová hladina, ktorá by prevládla pri absencii kartelu.

89 Čo sa napokon týka tvrdenia žalobcu, podľa ktorého Komisia nezobrala do úvahy skutočnosť, že vďaka predajom predmetnému výrobku nedosiahol prakticky žiaden zisk, je potrebné pripomenúť, že hoci výška uloženej pokuty musí byť proporcionálna k dĺžke trvania porušenia a k ďalším faktorom spôsobilým ovplyvniť posúdenie

závažnosti porušenia, medzi ktorými sa nachádza zisk, aký mohol dotknutý podnik svojimi praktikami dosiahnuť (rozsudok Súdu prvého stupňa z 21. októbra 1997, Deutsche Bahn/Komisia, T-229/94, Zb. s. II-1689, bod 127), nemôže skutočnosť, že podnik nedosiahol porušením žiaden zisk, predstavovať podľa judikatúry prekážku pre uloženie pokuty bez toho, aby pokute nehrozila strata jej odstrašujúceho charakteru (rozsudky Ferriere Nord/Komisia, už citovaný v bode 83 vyššie, bod 53, a FETTCSA, bod 340).

90 Z toho plynie, že Komisia nie je pri stanovení výšky pokút povinná brať do úvahy absenciu zisku dosiahnutého predmetným porušením (rozsudky Cimenteries CBR a i./Komisia, už citovaný v bode 62 vyššie, bod 4881, a FETTCSA, bod 341).

91 Hoci Komisia podľa svojich usmernení (bod 2, prvý odsek, piata zarážka) môže z dôvodu priťažujúcich okolností zvýšiť sankciu, aby prekročila sumu neoprávneného prospechu dosiahnutú vďaka porušeniu, nemá táto možnosť za následok, že Komisii je tým uložená povinnosť za každých okolností zisťovať na účely určenia výšky pokuty finančnú výhodu, ktorá je spojená so zisteným porušením (rozsudok FETTCSA, body 342 až 343). Inými slovami, absenciu takej výhody nemožno posudzovať ako poľahčujúcu okolnosť.

92 V prejednávanej veci Komisia nezaložila napadnuté rozhodnutie na ziskoch, ktoré vinníci porušením dosiahli. Vzhľadom na judikatúru uvedenú v bodoch 89 až 91 vyššie sa v tomto ohľade nedopustila zjavnej chyby v posúdení.

93 Zo všetkého uvedeného vyplýva, že prvú časť druhého žalobného dôvodu nemožno prijať.

O druhej časti založenej na tom, že Komisia pri stanovení stropu 10 % zohľadnila celosvetový obrat žalobcu

— Tvrdenia účastníkov konania

94 Žalobca tvrdí, že zásada proporcionality bola porušená v tom, že Komisia pri stanovení stropu 10 %, ktorý je ustanovený článkom 15 ods. 2 nariadenia č. 17, zohľadnila celosvetový obrat podnikov. Pripomína, že podľa judikatúry sa Komisia musí vyhýbať tomu, aby pripisovala obratu uplatňovanému pri stanovení sumy pokút „neproporcionálny význam v pomere k iným prvkom posúdenia" (rozsudok Musique diffusion française a i./Komisia, už citovaný v bode 62 vyššie, bod 121). Tento úryvok obsahuje podľa právnej vedy „výstrahu voči rýdzo matematickému uplatňovaniu pravidla 10 percent, ktoré je náchylné k rozporu so... ‚zásadou proporcionality'" (Van Bael, I. a Bellis, J.F., *Droit de la concurrence de la Communauté économique européenne*, Bruylant, Brusel, 1991, s. 648). Komisia v napadnutom rozhodnutí uznáva, že pri stanovení základnej čiastky pokuty je nevyhnutné zohľadniť skutočný následok protiprávneho správania na hospodársku súťaž (odôvodnenie č. 305 napadnutého rozhodnutia). V tomto ohľade rozhodla, že ako základ pre porovnanie pomerného významu dotknutých podnikov na relevantnom trhu je vhodné použiť obrat dosiahnutý pri predmetnom výrobku v EHP (odôvodnenie č. 307 napadnutého rozhodnutia). Komisia mala byť preto vo svojej úvahe dôsledná a vypočítať strop 10 % pre žalobcu v pomere k jeho európskemu obratu, ktorý predstavuje menej ako štvrtinu jeho celosvetového obratu.

95 Komisia tvrdí, že príslušné podiely účastníkov kartelu na trhu v EHP brala do úvahy pri stanovení východiskovej sumy pokút. Táto metóda nemá žiadnu súvislosť so skutočnosťou, že podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 nesmie suma pokuty, ktorú možno podniku uložiť, presiahnuť 10 % jeho celosvetového obratu.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

96 Druhú časť druhého žalobného dôvodu nemožno prijať. Jednak totiž z článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17, ako aj z judikatúry jasne vyplýva, že účelom maximálnej hranice 10 % je vyhnúť sa tomu, aby pokuty boli neproporcionálne v pomere k významu predmetného podniku (pozri bod 70 vyššie). Na určenie tohto stropu teda treba použiť celkový obrat (rozsudky Musique diffusion française a i./Komisia, už citovaný v bode 62 vyššie, bod 119, a HFB a i./Komisia, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 541). Jednak zohľadnenie obratu dosiahnutého pri predaji výrobku, ktorý bol predmetom porušenia, na relevantnom geografickom trhu je pri posúdení závažnosti porušenia zacielené na rozsah správania každého z podnikov na tomto trhu. V rozpore s tým, čo tvrdí žalobca, nič nebráni tomu, aby sa na odlišné účely použili rôzne obraty. Preto treba druhú časť druhého žalobného dôvodu zamietnuť.

O tretej časti založenej na tom, že Komisia nezohľadnila pomer medzi celkovým obratom žalobcu a obratom, ktorý dosahoval pri predaji predmetného výrobku

— Tvrdenia účastníkov konania

97 Žalobca tvrdí, že Komisia mala pri hodnotení závažnosti porušenia zohľadniť skutočnosť, že obrat, ktorý dosahoval pri predaji predmetného výrobku, bol v pomere k jeho celkovému obratu zahŕňajúcemu všetky výrobky nízky (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. júla 1994, Parker Pen/Komisia, T-77/92, Zb. s. II-549, bod 94).

98 Komisia poznamenáva, že rozsudok Parker Pen/Komisia, už citovaný v bode 97 vyššie, bol vyhlásený v čase, keď sa základné čiastky pokút stanovovali v pomere k obratu podnikov. V súčasnosti sa celkový obrat nachádza medzi početnými faktormi, ktoré Komisia môže zohľadniť, čo patrí pod súdne preskúmanie, ale nejde o faktor, ktorý nevyhnutne musí brať do úvahy. Konkrétnejšie uvádza, že ako Súd prvého stupňa vyhlásil vo svojom rozsudku zo 14. mája 1998, SCA Holding/Komisia (T-327/94, Zb. s. II-1373, bod 184), „nie je pri posúdení závažnosti porušenia povinná zohľadniť existujúci vzťah medzi celkovým obratom podniku a obratom pochádzajúcim z tovarov, ktoré boli predmetom porušenia".

Posúdenie Súdom prvého stupňa

99 Predovšetkým treba pripomenúť, že dlhodobo ustálená judikatúra sa stavia proti pripisovaniu neproporcionálneho významu niektorému z rôznych obratov v pomere k iným prvkom posúdenia, aby stanovenie vhodnej pokuty nemohlo byť iba výsledkom výpočtu, ktorý je založený na celkovom obrate, najmä pokiaľ dotknuté tovary predstavujú iba malý podiel z tohto obratu (rozsudok Musique diffusion française a i./Komisia, už citovaný v bode 62 vyššie, body 120 a 121, a rozsudok Parker Pen/Komisia, už citovaný v bode 97 vyššie, bod 94). Tak Súd prvého stupňa v rozsudku Parker Pen/Komisia, už citovanom v bode 97 vyššie, prijal žalobný dôvod založený na porušení zásady proporcionality z dôvodu, že Komisia nevzala do úvahy skutočnosť, že obrat dosiahnutý pri výrobkoch, ktorých sa týkalo porušenie, bol relatívne nízky v pomere k celkovej sume predajov uskutočnených predmetným podnikom.

100 Keďže v prejednávanej veci Komisia nezaložila svoj výpočet sumy pokuty ukladanej žalobcovi na jeho celkovom obrate, žalobca sa nemôže opierať o rozsudok Parker Pen/Komisia, už citovaný v bode 97 vyššie (rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. marca 2002, ABB Asea Brown Boveri/Komisia, T-31/99, Zb. s. II-1881, bod 156).

101 Z napadnutého rozhodnutia (pozri odôvodnenia č. 262 až 309) vyplýva, že Komisia v súlade s judikatúrou zohľadnila pri stanovení pokuty celú sériu faktorov iných ako celkový obrat, a to povahu porušenia, jeho skutočné následky, význam dotknutých podnikov na trhu, odstrašujúci dosah pokút a obmedzenú veľkosť relevantného trhu (v tomto zmysle pozri rozsudky ABB Asea Brown Boveri/Komisia, už citovaný v bode 100 vyššie, bod 157, Tokai Carbon a i./Komisia, už citovaný v bode 38 vyššie, bod 202, a Daesang a Sewon Europe/Komisia, už citovaný v bode 39 vyššie, bod 60).

102 V každom prípade, ako to právom uvádza Komisia, je nevyhnutné konštatovať, že obrat dosiahnutý žalobcom pri predaji fosfátu zinku predstavuje relatívne významnú časť jeho celkového obratu, a to viac ako 22,83 %. Preto nemožno tvrdiť, že žalobca dosiahol na relevantnom trhu iba malú časť svojho celkového obratu.

103 Z týchto dôvodov je namieste zamietnuť tretiu časť druhého žalobného dôvodu. Druhý žalobný dôvod teda musí byť v celosti zamietnutý.

O treťom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady zákazu diskriminácie

Tvrdenia účastníkov konania

104 Žalobca tvrdí, že metóda stanovenia pokút použitá v prejednávanej veci je diskriminačná v tom, že Komisia stanovila pre niektoré podniky vyššiu východiskovú sumu, ako je zákonný strop.

105 Po prvé, žalobca opätovne tvrdí, že Komisia mu preto, lebo konala takým spôsobom, z úradnej povinnosti uložila pokutu, ktorá dosahuje zákonné maximum. Podnikom, ktoré mali oveľa vyššie obraty ako žalobca, ale sa nachádzali v úplne zhodnej situácii, čo sa týka závažnosti a dĺžky trvania porušenia, sa naopak zabezpečilo uloženie nižšej pokuty, ako je zákonné maximum, keďže v ich prípade bola východisková suma nižšia ako zákonné maximum. Žalobca sa domnieva, že porušenie zásady zákazu diskriminácie je osobitne očividné, pokiaľ sa jeho situácia porovná so situáciou Heubachu. Napriek skutočnosti, že Komisia nezistila pri stanovení sumy pokút medzi týmito dvomi podnikmi žiaden rozdiel, pokuta uložená Heubachu zodpovedá 5,3 % jeho obratu a pokuta uložená žalobcovi 9 % jeho obratu. Žalobcovi tak bola uložená pokuta, ktorá zodpovedá rovnakému percentu obratu ako 170 % pokuty Heubachu. Natoľko rozdielne a nijako nezdôvodnené zaobchádzanie s dvomi podnikmi predstavuje jednoznačnú diskrimináciu. Toto porušenie zásady zákazu diskriminácie je vysvetliteľné tým, že Komisia odmietla pri stanovení uloženej pokuty akékoľvek zohľadnenie obratu.

106 Vo svojej replike žalobca odmieta výklad, ktorý Komisia dáva rozsudku Dansk Rørindustri/Komisia, už citovanému v bode 30 vyššie.

107 Po druhé tvrdí, že následkom metódy, ktorú si Komisia zvolila, je to, že vedie k rovnakej sankcii, a to zákonnému maximu, v prípade dvoch podnikov, ktorých dĺžka účasti na porušení však bola odlišná. Uvádza, že dvom podnikom s rovnakou východiskovou sumou presahujúcou strop 10 %, z ktorých by sa ale jeden účastnil na porušení iba jeden rok a druhý päť rokov, by sa napokon uložila rovnaká pokuta zodpovedajúca 10 % celosvetového obratu. To predstavuje osobitne jasnú ilustráciu porušenia zásady rovnosti zaobchádzania v prejednávanej veci.

108 Komisia popiera, že žalobca bol vystavený diskriminačnému zaobchádzaniu. Zatiaľ čo totiž jeho kapacita spôsobiť ujmu konkurencii bola rovnaká ako kapacita Heubachu, pokuta uložená žalobcovi bola znížená zo 4,2 na 1,53 milióna eur práve uplatnením maximálnej hranice 10 % celkového obratu uvedenej v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17. Komisia sa domnieva, že rozdielnosť zaobchádzania v prospech žalobcu nemožno považovať za diskrimináciu a podľa judikatúry Súdu prvého stupňa (rozsudky Brugg Rohrsysteme/Komisia, už citovaný v bode 34 vyššie, bod 155, a LR AF 1998/Komisia, už citovaný v bode 68 vyššie, bod 300) je priamym dôsledkom maximálnej hranice zavedenej nariadením č. 17 pre pokuty.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

109 Podľa ustálenej judikatúry je zásada rovnosti zaobchádzania porušená iba vtedy, ak sa s porovnateľnými situáciami zaobchádza rozdielne alebo ak sa s rozdielnymi situáciami zaobchádza rovnako, a také zaobchádzanie nie je objektívne odôvodnené (rozsudok Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients/Komisia, už citovaný v bode 65 vyššie, bod 69, a rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. mája 1998, BPB de Eendracht/Komisia, T-311/94, Zb. s. II-1129, bod 309).

110 V rozpore s tým, čo tvrdí žalobca, nemala skutočnosť, že v jeho prípade bola východisková suma vyššia ako strop 10 %, za následok, že mu bola z úradnej povinnosti uložená maximálna pokuta (pozri bod 61 vyššie).

111 Je namieste pripomenúť, že Komisia umiestnila žalobcu, ako aj Heubach, Trident, spoločnosť Britannia a Union Pigments do prvej kategórie preto, aby zohľadnila ekonomickú kapacitu dotknutých podnikov a stanovila pokuty na úrovni zabezpečujúcej dostatočný odstrašujúci účinok (odôvodnenie č. 304 napadnutého rozhodnutia). Zo skutočnosti, že celkový obrat žalobcu bol nižší ako ten, ktorý dosiahli Heubach, Trident a Britannia, nemožno vyvodiť, že bola porušená zásada rovnosti zaobchádzania.

112 Ako je totiž uvedené v bode 69 vyššie, porovnanie obratov dosiahnutých pri predajoch predmetného výrobku v EHP ukazuje, že právom boli tieto podniky zoskupené do rovnakej skupiny a uložila sa im zhodná východisková suma.

113 Okrem toho, hoci sa žalobca aj Heubach účastnili na veľmi závažnom porušení počas viac ako štyroch rokov, konečná pokuta uložená žalobcovi, teda 1,53 milióna eur, predstavuje menej ako polovicu pokuty uloženej Heubachu, teda 3,78 milióna eur. Táto rozdielnosť zaobchádzania v prospech žalobcu je objektívne zdôvodnená vzhľadom na rozdiel vo veľkosti týchto dvoch podnikov, čo má za následok, že žalobca dosiahol maximálnu hranicu ustanovenú nariadením č. 17.

114 Keďže Komisia navyše nie je povinná zabezpečiť, aby konečné sumy pokút pre dotknuté podniky, ktoré sú výsledkom jej výpočtu, vyjadrovali akýkoľvek rozdiel medzi nimi, čo sa týka ich obratov (pozri bod 74 vyššie), žalobca jej nemôže vyčítať, že mu v percentách celkového obratu uložila vyššiu pokutu, ako bola pokuta uložená Heubachu (rozsudok Dansk Rørindustri/Komisia, už citovaný v bode 30 vyššie, bod 210).

115 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, podľa ktorého následkom metódy, ktorú si Komisia zvolila, je to, že vedie k rovnakej sankcii v prípade dvoch podnikov, ktorých dĺžka účasti na porušení však bola odlišná, postačuje konštatovať, že sa nezakladá na predmetnom skutkovom stave, a teda je čisto hypotetické.

116 Napokon treba vo svetle toho, čo bolo uvedené, vo vzťahu k zásade rovnosti zaobchádzania poznamenať, že uplatnenie usmernení v prejednávanej veci umožnilo zabezpečiť, že dve zložky tejto zásady boli dodržané. Jednak mali všetky dotknuté podniky spoločnú a porovnateľnú zodpovednosť v tom, že všetky sa účastnili na veľmi závažnom porušení. Táto zodpovednosť tak bola v prvom rade posúdená v závislosti od faktorov charakterizujúcich porušenie, ako je jeho povaha a dosah na trh. Jednak Komisia toto posúdenie v druhom rade upravila v závislosti od okolností charakterizujúcich každý dotknutý podnik vrátane jeho veľkosti a kapacít, dĺžky trvania jeho účasti a jeho spolupráce.

117 Tretí žalobný dôvod musí byť teda rovnako zamietnutý ako nedôvodný.

118 Zo všetkého uvedeného vyplýva, že žaloba musí byť v celosti zamietnutá.

O trovách

119 Podľa článku 87 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobca nemal vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania v súlade s návrhom Komisie.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (piata komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa zamieta.

2. Žalobca je povinný nahradiť trovy konania.

Lindh García-Valdecasas Cooke

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 29. novembra 2005.

Tajomník

E. Coulon

Predsedníčka komory

P. Lindh